

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Birák és a kongregáció.

(gr.) Két hatalmas eszmeáramlat, az egyik, amely konzerválni akarja a régi, évezredek világrendet, és a másik, amely a régi helyébe egy újat, jobbat akar varázsolni, egy szintelen, jelentéktelen, apró helyi esemény körül ütközött össze.

A zombori kongregáció tagavató ünnepségéről lévén szó, megtámadták egyes sajtóorgánumok lörvényszékünk birói karát, mert — állítólag — a kongregáció tagjaivá lettek.

Amikor nap-nap után észleljük azt, hogy egyes embereket, akik valamely világnézetet propagáló szervezethez csatlakoznak, az ellentétes felfogás vallói meghurcolnak, kipellengéreznek, existenciális érdekekben megtámadnak tisztán és kizáróan valamely irányu meggyőződésük miatt, időszerű és hasznos munkát vélünk teljesíteni, mikor a konkrét helyi eset alkalmából ezt a jelenséget bonckés alá vesszük.

A huszadik században, midőn a tudományos és technikai fejlődés az emberi jólét és kultúra temérdek forrásait nyitotta meg és egy hihetetlenül és csodálatosan szép jövő perspektíváit tárta az emberiség elé, amidőn napról-napra újabb és újabb igazságok szület-

nek, újabb és újabb energiák állanak a diadalmas ember szolgálatába, amidőn megfogható valósággá válik minden, ami tegnap utópia volt, a vasut, táviró, telefon, repülőgép korszakában sincs joga senkinek ahhoz, hogy korlátokat állítson a teremtő gondolatnak, tilalomfát állítson a fejlődés útján, máglyát emeljen bármiféle meggyőződésnek, az ember célja és e célok eszközei felől való bármiféle felfogásnak.

Mindenkinek az eddig való fejlődés által joga van hinni abban — és hirdetni minden korlát nélkül ezt a hitét, hogy még nagy, feltáratlan energiaforrások vannak, melyeket a tudomány, az emberi ész kitartó munkája az emberi boldogság szolgálatába állíthat, mindenkinek joga van annak vallására, hirdetésére, hogy ezek a folyton szaporodó energiák majdan lehetőséget nyújtanak minden ember részére nemcsak a vegetatív élet szükségleteinek kielégítésére, hanem az emberi élet minden anyagi, szellemi és etikai javában való részesedésre. És mindenkinek joga van — talán a maga egyéni viszonyai által megengedett mértékben kötelessége is — hogy ennek a nagy és rohamosan közeledő célnek érdekében a maga legszentebb meggyőződése

szerint alkalmas eszközökkel dolgozzék és harcoljon.

De akkor, mikor mi a fejlődés harcosai és diadalának hívői jogot tartunk meggyőződésünk, hitünk, még utópiáink szabadságára is, nem szabad kétségbe vonnunk a másik tábor meggyőződésének, hitének szabadságát sem. Amint jogosult a fejlődésben, a fejlődés által produkált új értékekben való hit, ép annyira jogos a régi értékek védelme, a régi értékekben való hit és meggyőződés. Azok, akik jobban hisznek a régi kulturák termékeiben, a boldogságnak nagyobb mennyiségét látják ezekkel biztosítva az emberiség részére, igyekezzenek minden módon konzerválni ezeket az értékeket. Am a két nézet harcának egy ponton meg kell állni és ez a pont: senkit meggyőződése miatt erkölcsi capitis deminúcióval sújtani vagy személyi jogaiban és érdekeiben megtámadni nem lehet.

A terror eszközeit ki kell küszöbölnünk a küzdelemből.

Azok, akik hiszünk és bizunk az evolúció erejében, tudjuk, — és ez a tudásunk tölti el megnyugvással lelkünket — hogy az összeütköző eszmeáramlatok harcában is, épúgy, mint az egyének, fajok és nemzetek küzdelmé-

Porolaj.

Iskolák, ovodák, posta és egyéb hivatalok, kávéházak, szállodák stb. padlóinak pormentesítésére cégünknel gyári áron szerelhetők be:

Eredeti hordóvételnél ca 180 kg. — 100 kg. 48 kor., kisebb vételnél kilója 60 fillér.

Fertőtlenítőserek u. m.:

Karbolsav fekete 100 kgr. 26 korona. Karbolsav vörös 100 kgr. 20 korona.

RÁCZITS és CZVRKUSITS nagykereskedők

festékosztálya ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6. 100-17

ben, az erősebbé a győzelem. És az az erősebb, az a győzedelmeskedő világfelfogás, mely az emberiség nagyobb részének érdekeit képviseli, jövőjét szolgálja. Nem a másik nézetet vallókkal való személyi harctól, nem egyének terrorizálásától várjuk az ideáljaink valóra válását, hanem ideáljaink tartalmától, igazságaitól, belső erejétől.

És — érintve már most a konkrét esetet, mely e sorok írására alkalmul szolgált — nem tartjuk jogosnak azok megtámadását, felelősségre vonását, akik a maguk meggyőződését valló szervezethez csatlakoztak. Bárkinak bármi a hivatása, foglalkozása, szabadon vallhatja meggyőződését. Munkás, orvos, ügyvéd, hivatalnok is.

A bíró is. Szabadon vallhatja és követheti mindaddig, míg vállalt kötelességeivel össze tudja egyeztetni, míg ott, hol nem a propagatorius szervezet tagjaként, hanem különböző meggyőződésű emberek fölött ítélkező bírók gyanánt szerepel, alárendeli a maga egyéni meggyőződését az ítélkező pártatlanságnak. Sőt ezen a határon túl sem a meggyőződés hirdetésének és propagálásának kell korlátot szabni, akkor sem meggyőződésének vallásától és hirdetésétől lehet eltiltani azt a bírót, aki meggyőződését becsülettel szolgálta, hanem attól a hivatástól, melyet vele összeférhetetlen tényezőktől függetleníteni nem tudván, alkalmatlanná vált reá.

És mert ezzel a váddal senki nem lépett fel — s mi tudjuk, hogy joggal senki nem is léphetett fel — a bíránk ellen intézett támadást jogosulatlanak kell mondanunk.

Bácskai szénbányászat.

(Nagyjaink figyelmébe ajánlva.)

A Bácska ez időszerint nagy erőt fejt ki az ipar terén annak terjesztése céljából. Minduntalan olvassuk a lapokban, hogy hol cukor-, hol kender-gyárak, gőzmalmok s egyéb iparvállalatok létesülnek. E gyárak üzembe hozatala alkalmával előtérbe lép a köszénkérdés, mert köszén nélkül gyár fenn nem állhat! Én mint a társadalom igénytelen tagja megpróbálkozom a probléma megfejtésével, mint lehetne Bácskánkat olesó és jó köszénnel — könnyű szerrel — ellátni.

Valamikor Erdély panorámás bérci közt laktam hosszabb ideig s mint bányavárosi születésű embert a környező hegyek talaja és kőzetei felette érdekeltek s napokon át barangolva kutattam e vidék esetleges földi kincseit. Egy napon feltűnt nekem a környéken egy kupalaku hegy, amelyet Bükknek neveztek, amelyen mielőtt a tetejét elértem volna, fölnt a magasban egy homokbányára akadtam, a honnan a környék lakossága a legfinomabb homokot hordja építési s egyéb célokra. Az ősi földruptió után következtetve arra a meggyőződésre juttottam, hogy itt köszénnek kell lennie, még pedig nagy mennyiségben, nem is csalódtam! Napokon, sőt heteken át szorgalmasan ku-

tatva, arra a meglepő tapasztalatra jöttem, hogy az egész hegy mérföldre terjedőleg teles-tele van köszénnel. Ezt a tapasztalatomat közöltem a község lakosaival, akik meglepetésemre mindjárt egész köszéndarabokkal kedveskedtek, amiket a mondott hegy ormánján, s oldalainak különböző részein találtak.

Sok év mulott már el azóta s én bizony hogy elkerültem onnan, abban a hitben voltam, hogy ott már javában virágozik a köszénbányászat, de kellemesen csalódtam, mert a környékbeli bíró tudakozódásomra azt feleli: „A Bükk nevű hegyből igen sok köszén lehetne kiásni és szénbányát csinálni, de nálunk kutatási engedélye nincsen senkinek“. Egy értelmesebb tanítót is megkérdeztem a felől. Az meg szóról-szóra azt feleli: „A nevezett község határán köszén után kutatás nem volt. Csakis amit cseréppala (a köszén burkolata) ásása közben találtak egyes darabokat, valamint a legeltető gyerekek a „Bokrok közt“ (a Bükk hegynek egyik dűlője) az árkok oldalaiából kiszedtek“. Ezen sorokból az tűnik ki, hogy ott még ezidőszerint köszénbánya nincsen. Minthogy Erdélyben a szén szabad, első sorban is kutatási engedélyt kellene kérni az ottani bányakapitányságtól. Ezt, valamint a bányabirtokszerezést, feltárást, üzembe hozatalát, sőt a finanszírozást is Budapesten a Magyar Bánya- és Iparvállalat vinné keresztül, még pedig könnyű szerrel, mivel a köszéntelep hasznavehetetlen területen fekszik. — Célszerű volna az egész területet nekünk bácskaiaknak okkupálnunk s ott egy hatalmas köszénbányát létesítenünk, még pedig minél szélesebb alapon, mondjuk 1000 drb. részvényen. A magam részéről — mint feldegitőnek — a részvények 25 %-át kötném ki oly föltétellel, hogy azok mint elsőégi részvények a terhekhez nem járulnának, hanem csak a tiszta haszonban részesülének. A terület ahol a köszéntelep van, egy órányira van a legközelebbi vasuti állomáshoz. Március, április előtt a hó miatt nem lehetne kutatni és a bányát föltárni, de a módozatokat meglehetősen beszélni s őszig mire gyáraink üzembe lépének, meg volna a hozzá való szén is a saját bányákból. Érdeklődők teljes bizalommal forduljanak alulírotthoz.

Hazafias tisztelettel

Palánkán, 1912. február 3-án

bikszögi **Gotthárd Sámuel**
nyug. tanító.

H I R E K .

Tudatlanság vagy malícia.

A Bácsmezei Függetlenség a közigazgatási bíróságnak a szelencsei törvényhatósági bizottsági tagok választása ügyében hozott döntéséről cikkezvén, a többi közt azt írja, hogy „a bíráló választmány — melynek elnöke a főispán, aki régi közigazgatási szakférfiu léteire bizonyára tudatában volt az igazoló választmányi határozat tarthatatlan voltának — helyben hagyta az igazoló választmány határozatát“, mely szerint „a választás ellen beadott föllebbezést nem létezőnek tekinti, mert a föllebbezők aláírása nincs hitelesítve.“ Ezzel szemben egyszerűen utalunk arra, hogy a bíráló választmány az igazoló választmánnyal szemben az ügyet érdemileg is elbíráta és 1/bir. vál. 1911. sz. a. hozott határozatában az igazoló választmány határozatát rendelkező ré-

szében nem azért hagyta helyben, mert a föllebbezők aláírásának hitelesíttetlensége miatt a föllebbezést ő is nem létezőnek tekinti, hanem „mert a szabályszerűen kiküldött hatósági azonosságai tanu személye ellen törvényszerű kifogás nem tehető, mert továbbá azon körülményt, hogy a kérdéses választás alkalmával egyes — arra nem jogosított egyének tényleg leszavaztak volna, a föllebbezők mivel sem igazolták“.

Zombori álhírek pesti lapokban.

Barkóczyadással, kereskedelmi iskolai diáknőszüléssel és egyéb vadregényes, de valótlán zombori fantazmagóriával van tele megint a fővárosi sajtó. Mindennap szül a zombori riporterfantázia egy-egy kőszá hirt és értök bőségesen hull a fölültetett pesti újságok obulusza a lelkiismeretlen tudósító ölébe. A harag és a fölbáborodás az érdekeltek részéről pedig a helyi irodalmi esetnek alaptalanul meggyanusított egyik-másik irni tudó emberére száll, — tudomásunkkal épen olyasvalakire, ki maga is — ha nem is keresztény az illető — de istenhíves és vallásos érzés, de sőt a szélsőséges áramlatoktól való meggyőződéses távolmaradása szinte alaptémái a lelkeknek.

És miközben egy álhirlapíró üzelme miatt így másokat ér a köztudat jogos fölbáborodása, a zombori íróemberek tétlenül nézik a komoly hirlapírásnak ezt az éveken át tartó diszkreditálását, ahelyett, hogy közös táborba verődve lehetetlenné tennék a városról szóló rendszeresen hamis hírszolgálatot.

A „Bácska“ egyik politikától mentes munkatársa, kit hivatali állása feszélyez a mozgalom vezetésében, kérve-kéri a zombori hirlapírókat és íróársait, hogy a fővárosi lapok zombori tudósításainak megbízhatósága érdekében indítsanak akciót.

Kinevezések a zombori pénzügyigazgatóságnál és az adóhivataloknál. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a pénzügyminiszter a következő bácskaiakat nevezte ki a pénzügyigazgatóságnál, illetve az adóhivataloknál: Bauer Adolf zombori pénzügyi számellenőrt a IX. fiz. osztályba pénzügyi számvizsgálóvá, Frank Fülöp topolyai és Sárecz Ignác bajai adóhivatali pénztárnokokat a VIII. fiz. osztályba, Fuchs Antal zentai, Pakulár Gerő zombori adóhivatali ellenőröket a VIII. fiz. osztályba föllenőrökké, Kis Gyula zombori, Solyom Miklós szabadkai, Pollák Géza zentai, Pelikán György bajai, Ispánovics Ádám és Kovács Imre zombori, Neverczky József óbecsei, Balázs Jenő szabadkai adóhivatali tiszteket a IX. fizetési osztályba fötisztékké.

Báró Vojnits Sándor államtitkársága. Egyik szabadkai hetilap, a Szabadkai Ujság feltűnést keltő, valótlán bírt közölt báró Vojnits Sándor államtitkári kinevezéséről s leadott egy intervjut is Vojnits báróval folytatott beszélgetéséről. Báró Vojnits Sándor ur ma annak a közlését kéri, hogy az egész hír és a hozzáfűzött intervjú koholmány. Ő nemcsak nem beszélt az illető lap munkatársával, hanem nem is látta azt.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1912. évi február hó 14-én (szerda) délután 3 órakor rendes közgyűlést tart. A tárgysorozatban szerepel a folyó ügyeken s törvényhatóságok átiratain kívül a huszas bizottságnak személtető telep létesítésére vonatkozó javaslata,

az Erzsébet királyné szoborbizottság, a magyar aviatikusok támogatására alakult országos bizottság, a zombori róm. kath. legényegylet, a zombori iparos dalárda, a zombori szerb iparosdalárda kérelme állandó támogatás iránt, továbbá Hódosi Sándor és fia cég kérelme a Vadászúti-szálloda bővítéséből kifolyólag adandó városi kedvezmények és Lederer Leó zombori lakos kérelme kioszk és mozgósínház felállításához szükséges terület átengedése iránt s ezzel kapcsolatban Závirschitz Károly zombori lakos hasonló tárgyú kérelme.

Megbizás. A földművelésügyi miniszterium az északi folyammérnöki hivatal vezetésével Kelő Mór műszaki tanácsost bizta meg.

Zombor város belterületének telektulajdonosaihoz. Zombor szab. kir. város közönsége a tervezett városi beruházások keretében létesítendő közművekhez szükséges telkeket biztosítani kívánván, a városi tanács felhívja Zombor város belterületének tulajdonosait, hogy amennyiben e közművek létesítésére (színház, polgári-, felsőkereskedelmi iskola, rendőrségi és tűzörségi laktanya) alkalmas területeik vannak és azokat a városnak eladni kívánják, — ebbeli ajánlataikat a telek helye és vételárának megjelölése mellett a városi tanácshoz folyó évi március hó 1-éig a város elővételi jogának (optio) biztosítása mellett beterjeszteni szíveskedjenek.

Adományok. A „Napközi Otthon” javára szívesek voltak jótékony adományaikkal hozzájárulni: dr. Eperjesy Béláné 20 kor., özv. Bertolino Sándorné 5 kor., Sztřílich Zsigáné 1 süveg cukor 3 csomag fügevél, Mihályiné Franczi Etelka 1 zsák burgonya, 6 kiló bab, 1 fogás fohagyma és 1 pad, Komáromi Gyuláné 40 drb alma és füge, Sztankovics Györgyné 45 drb alma 3 csomag fügevél, özv. Uriga Lajosné 12 fej káposzta, miért is ezután hálás köszönetet mond a „Napközi Otthon” nevében — Kaezvinzsky Kálmánné, alelnök.

Prohászka püspök a halotthamvasztásról. A szabadkai Szabad Lyceumban N. Mirkolezy Gusztáv kir. törvényszéki jegyző pénteken délután a halotthamvasztásról tartott előadást. Előadásának különös érdekessége volt az a levél, amelyet Székesfehérvár nagytudományú püspöke, dr. Prohászka Ottokár intézett hozzá s amelyben rendkívül érdekesen nyilatkozik a halotthamvasztásról. A levél így szól: „Mélyen tisztelt Jegyző ur! Szívesen állok szolgálatára a halotthamvasztás kérdésében. A dolog úgy áll, hogy magában véve semmi nehézség sincs a dogmák tekintetében a hamvasztás behozatala ellen; hiszen akkor az üdvösséghez még a fizikai halál s az ezután állapot formája kellene; az pedig abszurdum. Tényleg azonban van egyházi tilalom a hamvasztás ellen; azt behozni, maga számára azt elrendelni az egyház tiltja; ugyancsak tiltja az egyházi temetést ilyenkor, bizonyos eseteket leszámítva. Ez a tilalom onnan dotálódik, hogy az egyház állást akart foglalni a szabadkőműves akcióval szemben, mely a halotthamvasztást mintegy tromfnak játszotta ki a hite ellen (bár ostobául) s azt tényleg az egyházellenesség jelévé avatta. Dogmáról, egyházi tanról tehát ez esetben nincs szó, hanem inkább taktikai állásfoglalásról, mely alatt értem, mint jegyző ur is említi, a hívek érzésére való tekintettel is. Hogy idővel mindez elváltozhatik, az tisztára a körülményeken fordul. Kívánok boldog ünnepeket s maradok a jegyző urnak tisztelő hiva Székesfehérvár, 1911. XII. 21. Prohászka Ottokár.”

Szerszámok szállítása. A vármegyei törvényhatósági közutak fentartásához az utmesterek részére beszerzendő utiszerek és eszközök szállításának biztosítása céljából megtartott árlejtés felett a közigazgatási bizottság a napokban döntött s a szállítással ifj. Csirszka Konrád bezdáni kereskedőt mint legolcsóbb ajánlattevőt megbizta. Ajánlatot tettek még Vukicsevits S. és társa és Delia Benő (Zombor) kereskedők.

Eljegyzés. Molnár Mihály máv. állomásfelügyelő eljegyezte Streff Ilonka kisasszonyt Nagybecskerekéről.

Kevés az iskola. Faragó János kir. tanfelügyelő előterjesztést tett Bács-Bodrog vármegyei közigazgatási bizottságának, hogy a csurogi tanyákon nagyobb számú mindennapi tanköteles nélküli a törvényes oktatást azért, mivel nincs megfelelő népoktatási intézete. Ugyancsak elégtelennek tartja a tanfelügyelő a 11000 lakost számláló nagyközségben a működésben lévő két óvodát, melyek az óvodakötelesek befogadására nem bírnak elegendő férőhellyel. A közigazgatási bizottság Vojnits István főispán elnöklésével megtartott ülésében szigorúan utasította Csurog politikai községet, hogy a tanyákon található be nem iskolázott tankötelesek részére egy községi népokolának egy tanteremmel és egy tanítói lakással való építését, valamint a községi belterületén még egy községi óvodának szervezését és felépítését mondja ki s az építkezésre vonatkozó műszaki iratokat a szablyai főszolgabíró útján 60 napon belül okvetlenül terjessze a közigazgatási bizottság elé.

Közgyűlés. A zombori polgári kaszinó egyesület tegnapelőtt déli 11 órakor rendes tisztújító közgyűlést tartott. Egyhangú lelkesedéssel választotta meg a közgyűlés bajsai Vojnits Istvánt elnöké. A tisztikar tagjai lettek: Popovits Sebő alelnök, Tomcsányi Aladár jegyző, Steiner Lajos igazgató, Gräf István aligazgató, Mátrai Zsiga pénztáros. A választmányba beválasztottak: dr. Balogh Ernő, Bittermann Sándor, dr. Duchon János, Brauner Adolf, Faragó János, Fejér Gyula, Frey Imre, Fodor Mihály, Hauke Imre, Heindlhofer R., Jorgovits Döme, Kleiner Lajos, Merő Ignác, Rácz Soma, Raisz Lajos, Rittinger Antal, Spitzer Sándor, Schlieszer Sándor, Spitzer Márk, Szauerborn Károly, Sztankovits György, Szondi Máttyás, Sztřílich Zsigmond, Vértési Károly.

Az állami tisztviselők pótléka. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének választmánya most tartott ülésén foglalkozott újból a drágasági és családi pótlék ügyével. A tisztviselők között nagy az elkeseredés a kilátásba helyezett törvényjavaslatok késlekedése miatt. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének választmánya, melyhez az egyesület elnöke a kongresszus összehívása iránt hozott közgyűlési határozat végrehajtása dolgában kérdést intézett, egyértelműleg annak a véleménynek adott kifejezést, hogy a drágasági és családi pótlék, valamint a nyugdíjtörvény revíziója, a szolgálati pragmatika dolgában a kongresszus haladék nélkül egybehívandó abban az esetben, ha a rövid időn belül benyújtandó jelzett törvényjavaslat február közepéig a képviselőház elé nem terjesztetnék. Egybehívandóknak tartja a választmány a kongresszust abban az esetben is, ha az időközben benyújtandó törvényjavaslatok a kar jogos igényeit nem mindenben elégitenék ki. — Megbízható helyről szerzett értesülésünk szerint az állami alkalmazottak új nyugdíjtörvényéről, valamint a családi pótlékról szóló törvényjavaslatok már teljesen elkészültek.

Katonazene. Februárius hó 13-án és 14-én este az Elite kávéházban a szegedi honvédeknek hangversenyez. Beléptidij mindkét este 1 korona.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara 1912. évi február hó 15-én (csütörtökön) délután 2 órakor a kamarai székház termében teljes ülést tart. A tárgyszorozatban a többi közt helyet foglal a kereskedelmi miniszter leirata Dohm Károly cservenkai kovács és Tóth András zentai könyvkötő részére engedélyezett gépeknek tulajdonukba való bocsájtásáról; a temesvári posta és távirtdar igazgatóság a szabadkai Wesselényi-utcai 3-as számú posta-távbeszélő hivatalnak, a Gara, Gádor és Vaskút községekben működő postahivataloknak távirtdárral való egyesítéséről; a kulai főszolgabíró hivatal leirata Guttmann B. kucorai rőföskereskedő cég végeladás engedélyezése iránt beadott kérelme tárgyában és a veprődi iparoskör kérelme Veprőd községnek vasuti állomásával telefon útján való összeköttetése tárgyában.

Közgyűlés. Városunk egyik legnépszerűbb egyesülete, amely minden kulturális és hazafias mozgalomban bőven kiveszi részét s a magyar dal lelkesítő szavával teljesíti társadalmi kötelességét — a kaszinói dalárda — vasárnap délután tisztújító közgyűlést tartott. A választást Rácz Soma korelnök Major József és Pallein János segédkezésével vezette, amelyek eredménye szerint elnökké egyhangú lelkesedéssel az egyesület eddigi fáradhatatlan buzgó elnökét választották meg. Az eredmény kihirdetését a dalárdisták háromszoros éljenzéssel vették tudomásul. Alelnök: Popovits Sebő; karmester: Tomcsányi Aladár; titkár: Horváth Dezső; zeneműtáros: Krump Ferenc; szertáros: Alföldy László lett. A választmány tagjaiul Fodor Mihály, dr. Buják József, Marschall Béla, Rácz Soma, Major József, Pallein János, Petényi József, Szigeti István választották meg. Az egyesület ez év júniusában ünnepli meg fennállásának 40 éves jubileumát. Az ünnepség előkészítésével a dalárda választmánya megbízott.

Krahl Mór elfogták. Megírta annakidején a Bácska, hogy Krahl Mór királyhalmi kereskedő több rendbeli váltóhamisítás után megszökött. A rendőrség akkor köröző levelet adott ki Krahl ellen, melyet az összes rendőrségnek megküldött. A körözés szombadig nem vezetett eredményre. Krahl Mór eltűnt és senki sem tudta megmondani, hogy hová, merre ment? Csak azt sejtette a rendőrség, hogy Krahl valószínűleg Amerikába ment, mert már szokása előtt is gyakran hangoztatta királyhalmi ismerősei előtt, hogy ő Amerikába fog menni. Vasárnap a szabadkai rendőrség táviratot kapott a hamburgi rendőrségtől, melyben arról értesítették a szabadkai rendőrséget, hogy Krahl Mór, amikor fel akart szállni egy Amerikába induló hajóra, letartóztatták. A letartóztatott váltóhamisítót már utnak iudították Magyarországra felé és néhány nap múlva Krahl Mór már Szabadkán fog ülni az ügyészség fogházában.

Szabadka város bérpalotája. A Szabadka város által 332,486 korona előirányzattal építendő bérpalota munkáira az árlejtést a múlt hó 29-én tartották meg. A legolcsóbb ajánlatot Fazekas Lajos szabadkai és Regdon Sándor szegedi vállalkozók tették 319,005 koronával. E vállalkozók azonban bánatpénzt nem tettek le, ajánlatuk tehát figyelembe nem vehető. A következő legolcsóbb ajánlattevők: Bosnyák Lajos és Tsai 328,000 koronával, azután Nagy Ferenc 330,000 koronával, utána a Szabadkai Építő Rt. 348,000 koronával. Hir szerint a pályázat megsemmisítését fogják kérni azon az alapon, hogy a tervező Vadász Pál mérnök a külső diszitésekre oly nagy összeget irányzott elő, hogy ezek elhagyásával a város 50—60,000 koronát megtakaríthatna.

Harcias szerb menyecske. Bányaszky Istvánné szül. Gagarcin Anka ujsziváci asszony nemrég lakásáról a közeli szatócsboltba ment, hogy ott egyet s mást bevásároljon. Utja a vele már régóta haragban álló Pálit Jelená nevé leányasszony lakása előtt vezetett, aki látta haragosát és boszút forralt ellene. Lesbe állt ezért egy vasvillával és amidőn Bányaszkyne előtte elhaladt, hátulról kétszer fejbeütötte, az össze-rogyott asszonyt aztán még néhányszor mellére térdelve a villa nyelével meggyomroztta. A súlyosan sérült nő feltápáskodott és a legközelebbi házig vándorogott, ahol az ajtón benyitva összeesett. A csendőrség előtt Pálit Jelená azzal védekezett, hogy azért verte meg Bányaszkyne, mert az 3 év előtt vele is hasonlóképp bánt el. Az eljárás — a harcias menyecske ellen megindult.

A szablyai járásbíróság új épületének építési munkálatait 6 ajánlattevő közül Bernhardt Károly zombori vállalkozó nyerte el. A jelenlegi épület lebontását az előjáróság házilag végzi. A vállalkozó az építkezést ápr. 15-én kezdi meg s hat hónap alatt be kell végeznie, úgy hogy a járásbíróság és az új telekkönyvi hatóság még az ősszel beköltözhessen az új épületbe.

Bácskai művész sikere. A Művész-ház VI. kiállításán nyolc fiatal festőművészt mutat be, köztük esendes elvonultságban munkálkodó verbaszi földinket, Pechán Józsefet. Az összes budapesti lapok — magyarok és németek — a legnagyobb elismeréssel szólnak eredeti izmos tehetségéről. Tájékoztatót is, kit bírnak Pechán Józsefben, helyen valónak látjuk csakugy találmokra kiragadni egyet a sok méltató kritika közül. A Művész-ház kiállításán nyolcan szerepelnek. E kiállítók komoly, törekvő, kutató tehetségek, akik igazán értékes és artistikus műveket alkotnak. Van közöttük olyan is, aki a hírhedtté vált és nálunk már az éremlyégig agyonimádott külföldi hypermodern mesterekkel nem törődik, hanem félrevonulva a modernista művészvilág piaci lármájától, tévelygős dogmáitól, komoly studiumokba merülve, saját eredetiségét fejleszti bámulatos sikerrel. Ez a művész Pechán József, aki a nyolc kiállító közül a legtöbbet tud és legeredetibb modernista magyar piktor. Képei rajzban és konstrukcióban kifogástalanok. Az egymást kiegészítő színeket a dekoratív hatás erősítése céljából mesteri módon tudja kihasználni. Bármennyire sötétre hangolja is valamely tónus színeit, azok soha sem válnak színtelenül ható fekete foltokká. Majdnem minden képe, amellyel hogy közvetlen a természetből ragadja ki tárgyát, egy mesterséges egységet kompozíció. Alakjánál nem fektet súlyt a lényegtelen aprólékosságra, azonban oly jól rajzolja meg őket, hogy a részletheány nem bántja a nézőt. Festményei közül különösen szépek: „Hadi tanács”, napfényes színhatású gyermek-zsánerkép. „Az igazság tüz, amely világít és éget” című festmény nagyobb szabású, igen eredeti felfogású kompozíció. „Japán csendélet” a maga nemében párját ritkító szép, mondhatni művészettörténeti becsel bíró alkotás; „Hajórakodás” a modern festés egy igazi mesteri példája. „Akt tanulmánya” és a „Nő akt” című pikurák is igen szépek.

Az újvidék—titeli h. é. vasut meghosszabbítása Nagybecskerekig. Az újvidék—titeli h. é. vasutat a Tisza áthidalásával, Rudolfsgrádon, Perlaszon, Német-és Románpécskán át Nagybecskerekig kiépítik, ahol a pancsova—nagybecskereki vonalba torkolódik.

Bács megyeiek viszontagsága Amerikában. A Pennsylvániával ment ki Országról a 19 éves Kollár József, hogy rokonához Szendics Istvánhoz utazzék St. Louisba. Pénze azonban nem volt, azért a vizsgáló bizottság kizárta. — A 36 éves Stebler Péter Pál Zomborból érkezett a Finnlanddal, hogy fivéréhez, Stebler Jánoshoz utazzék New-Yorkba. Nagyon kevés pénzzel érkezvén, a vizsgáló bizottság visszatartotta és felszólította fivérét, hogy érte személyesen jelentkezzen. Szilberekről érkezett a Caroniával a 61 éves özvegy Walzer Mária, hogy fiahoz Walzer Benedekhez utazzék Daytonba. Mint-hogy az orvosok az öreg asszony ellen agykór miatt bizonyítványt állítottak ki, a vizsgáló bizottság visszatartotta, s felszólította fiát affidavit beküldésére. — Verbászról került Ellis Isandra a 39 éves Méder Lajos nevével és három gyermekével, hogy fivéréhez, Méder Keresztélyhez utazzék New-Yorkba. Kevés pénzzel érkezett, azért a vizsgálóbizottság visszatartotta és felszólította fivérét, hogy személyesen jelentkezzen értük.

Elszakadt a kompkötél. A minap az óbecsi komp egyik kötele a nagy jégtörődés következtében elszakadt és a komp a Tisza közepén a jég közé szorult. A kompvontatói és néhány utas a jégtáblákon valahogy kijutottak a partra, de három ember és 3 koci 6 lóval a kompan maradt a zajló Tisza közepén. Óbecse község elöljárósága azonnal nagyobb segítőcsapatot küldött a komp kivontatására, sőt Aracsról, ahol szintén észrevették a veszedelmet, többen siettek a veszedelemben levő emberek segítségére. A kompan rekedő három embert késő este nagynehézen kimentették, a lovak azonban, amelyek megmentésére gondolni sem lehetett, reggelre megfagytak.

Szabadka hatmillió kölcsöne. A Magyar Földhitelintézet értesítette Szabadka várost arról, hogy az 1911. november 24 én folyósított 6 millió koronás amortizációs kölcsönt a Magyar Általános Hitelbank szabadkai fiókja útján kiutalta. A kiutalt összeg 5.439.164 korona, melyből a városházépítési alapra 2.096.079, az aszfalt- és kerámit-alapra 1.553.367, az utadó-alapra 949.406, a város által vásárolt telkek árának fedezetére 767.000 koronát fordítottak.

Embortelen anyák. Még mult évi december hó 27-én Vörös Borbála csantavéri leány megölte törvénytelen gyermekét, hogy eltüntesse ballépésének nyomait. A leány hozzátartozói az ujszülöttet még keresztelni sem vitték, nehogy kiszivárognon az eset. A kis gyermek hulláját beledobták egy gödörbe. Csak most egy hónap után derült ki a titok egy véletlen ölszolás folytán. Az esetet rögtön jelentették a csendőrségnek, a csendőrség nagy buzgalommal végezte a nyomozást. Megtalálta az ölszolásnak indult gyermekhullát s a bűntény megállapítása után letartóztatta a lelketlen anyát és hozzátartozóit. — Hasonló bűnyűben nyomoz a zsabylai csendőrség. Egy 13—14 évesnek látszó parasztfiu beállított a zsabylai községhez és a jegyző előtt elmondta, hogy körülbelül egy órával előbb a temető felé járván, egyszerre csak gyermekirást hallott. A hang után menve, látta, amint egy ismeretlen asszony elásott valamit, valószínűleg azt a gyereket, akinek a sírását előbb hallotta. Amint az asszony meglátta őt, elfutott a sírtól, ő pedig egyenesen idejött, hogy az esetet bejelentse. A jegyző azonnal értesítette az esetről a csendőrséget. A csendőrségről azonnal kiment két csendőr és egy orvos a jelzett helyre és ott tényleg találtak egy félig felhantolt gödröt. A csendőrök nyomban hozzáláttak a gödör felbontásához és amikor kibontották, egy 4—5 napos csecsemő holttestére akadtak benne. A halott csecsemőt bevitték a halottas házba, ahol felboncolták. A boncolás után kiderült, hogy a kis gyerek már halva született és így az ismeretlen asszony nem követett el más bűncselekményt, mint engedély nélküli temetést.

Alkoholiellenes propaganda-cimkéek. A „Haladás” nevű alkoholiellenes egyesület francia mintára agitációs jelmondatokkal cimkéket készített, amelyek levélborítókra, kirakattüvegre vagy más helyeken való felragasztásra alkalmasak. A jelmondatok a következők:

Az alkohol
méreg, öl, butít, nyomorba dönt!

Az alkohol
nem erősít, nem melegít, az egészséget rontja. Okos ember nem issza. sőt másokat is visszatart attól.

Az alkohol — ez a mi ellenségünk!
Tudjátok, mit iszik ez a remegő kezű ember a pobarából? Felesége és gyermekei könynyét, vérért és életét.

A szeszies italok
a tudóvész ügynökei; kergessétek ki házaikból.

Ha 16 éves korodtól
kezdve az alkoholra szánt napi 30 fillért félrerakod, 60 éves korodra évi 1.500 koronát kamatozó vagyonra tettél szert.

Az alkohol
a lámpában, motorban, kályhában mint világító-, hajtó- s fűtőerő hasznosítható, az emberek mégis a gyomrukba töltik.

Teljesen tartózkodjunk az italtól!
legbiztosabb ut az iszákossághoz a mértéketlenség.

Az alkohol
okozza és fokozza az idegességet!

Kivánatos, hogy ezek a cimkéek mindenféle módon s mentül nagyobb számban terjesztessenek. 1.000 db. cimke ára 2 korona, 10.000 db. cimke ára a postaköltséggel együtt 18 korona. Megrendelhetők Az Alkoholkérdés kiadóhivatalában.

Boszuálló feleség. Küllödön nemrég Fittl György odavaló földmives egy üveg bort vitt el hazuról Pfaff József nevű ismerőséhez, hogy a bort megköstöljék. Pfaff lakására társul szegődött a borkóstoláshoz még Rothmann József küllödi lakos is. Az üveg borból azonban alig egy fél liternyit fogyasztott el a három jó barát, mivel az sehogysem akart nekik ízleni. Rövid idő múlva mindhármukat erős hányás, basmenés fogta el, ezenkívül fájdalmas gyomorgörcsök léptek fel, úgy, hogy egész éjjel nem tudták szemüket lehunyni. A csendőrség, amely tudomást szerzett erről a mérgezésről, megindította a nyomozást, amelynek folyamán kiderült, hogy a borba Fittl György felesége patkánymérget kevert. Az asszony eleinte tagadott mindent, míg később a bűnjelek súlya alatt bevallotta, hogy azért kevert — mérget a borba, mert meg akarta magát férjén boszulni, amiért az őt nemrég jól elverte, amit ugylátszik megérdemelt. A boszuálló sváb asszonyt letartóztatták.

Rendőri krónika. Frank Viktor 12 éves állítólag rumai illetőségű teljesen árva fiút a szállásokon csavargáson érték. Haza szállítása iránt intézkedett a rendőrség. — Matarics Péter sertéseit a rendőrség gazdátlanul találta; behajtás alkalmával eselődje, Parcsetics Mihály a behajtó rendőrök után lött. — A heti piac alkalmával a piac környékén felügyelet nélkül hagyott két kocsit a városházára behajtottak. — Tubics Márk Béreg községi illetőségű rendszeres csavargó ittás állapotban találtak a város területén s illetőségi községébe toloncolták. — Imre András bezdáni napszámost teljesen ittás állapotban találtak. Kijózanodása után hazabocsájtották. — Jorgovics Milán Fecske-utcai 20. számú házából — düledező veszélyes állapota miatt — a rendőrség a lakókat eltávolította. — Özv. Welezi Istvánné kárára ismeretlen tettesek betöréssel lopást követtek el s elvittek disznóhúst, zsirt és baromfi 50 korona értékben. — A Butkovics-féle koresmában február 10-én tartott multság alkalmával eltűnt Gyenge János téli kabátja. — A rom. kath. plébániatemplomból e hó 9-ike után egy fehér, finom himzessel és rojtjal díszített oltárterítőt s egy másik oltárterítőt a finom csipkediszt ellopták. A lopást csak 12-én vették észre.

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő: üzletét személyes vezetése mellett március 10-től 30-ig ZOMBORBA, Refle Évi divatüzletébe helyezi át. Az ezen idő alatt rendelt fűzők kipróbálva, ott helyben átvehetők. — Előleges bejelentéseket szívességéből: Refle Évi és Hirth János ur üzletében vesznek fel.

Készít a legmodernebb francia és amerikai módszer szerint: reform, hátegyenesítő, has- és gyomor-fűzőket. 50—80

Zombori farsangi naptár.

Február 17-én. A magyar Olvasókör theaestélye saját helyiségeiben.

Február 18-án. A szociáldemokrata kör álarcos bálja a Pokol vendéglőben.

Február 20-án. A kaszinóegyesületi dalárda farsangi dalestélye a polgári kaszinó összes helyiségeiben a következő műsorral:

1. Brixner: Nevetődal. Férfikar. 2. Böhme: Bözsike táncleckéje. Előadják: Wolff Ellyke és Prohászka Aladár. 3. Kuntze: Jó tanács fiatal házásoknak. Énekli Bozsánszky János. 4. Dalkeringő. Vegyeskar. 5. Latabár. Kórista. Előadja Krump Ferenc. 6. Fürnschus: Sziámi hármás. Éneklik Butkovits Antal, Kaczvinszky Pál és Karsay István. 7. Piccolini vagy klarinét hangverseny akadályokkal. Furcsa jelenet egy magános hang és férfikarra. Szerzette Genée, fordította Kozma László ur. Előadja Jánosy Károly. 8. Zongorakiséretet Kaczvinszky Pál, Marschall Béla és Tomcsányi Aladár látják el.

Március 7-én. A zombori Troubadourok által a szabadkai Filharmóniai Társaság közreműködésével rendezendő hangverseny a kaszinó egyesület helyiségeiben.

SCHÖN ADOLF

könyv- és zeneműkereskedésében az összes irodalmi és zenemű ujdonságok kaphatók.

Művészet — Irodalom.

„Népoktatás.” Tanügyi havi folyóirat. Szerkeszti Dreisziger Ferenc tanítóképző tanár. Kaloesa, Haynald-u. 333. Előfizetése egész évre 4 korona. — A II. (XXXI.) évfolyam első száma a következő tartalommal jelent meg: *Dreisziger* Ferenc oltalmába veszi a tanítóságot a sztrájk vádja ellen. *Páv* Ferenc „Mi a nagyobb baj?” cím alatt polemizál Szűcs János óceesei tanító „Ki az iskolaföntartó” című cikkével. *Szűcs* János az államosítók ellen, *Resli* István a szellemi tespedtségről az iskolában, *Sztára* József az elemi oktatás módszeréről cikkeznek. Könyvismertetés, a latin és görög szertartású róm. kath. iskolai Rendszabályainak folytatólagos közlése s az iskolai életből apróbb közlemények zárják be a füzetet.

A „Vasárnapi Ujság” február 4-iki száma valóban pompás kivitelű képekben mutatja be Benzur Gyula bajza-utcai műtermét, a híres brassói fekete templomot, *Biró* Lajos új darabjának előadását a Magyar Színházban, *Bathory* István lengyel király magyar vitézeinek emlékeit Lithvániában, stb. Néhány kép Nagy Frigyes születésének kétszázadik évfordulójára vonatkozik. Érdekes olvasni valóul kínálkoznak *Szemere* György regénye, *Kaffka* Margit és *Pásztor* Árpád versei, *Lampérth* Géza novellája. Egy száz év előtti angol utazó utleírása Magyarországról, stb. Egyéb közlemények: E. de Martonne nálunk járt francia földrajztudós arcképe, *Divéky* Adorján és *Makoldy* József cikkei s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 5 kor., a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legelősebb ujság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

A világ legszebb meséi. Sebők Zsigmond és Benedek Elek kitűnő képes gyermeklapjának, a „Jó Pajtás”-nak hétről-hétre kedveltebb és népszerűbb rovata az, amelyben a világ mindenféle nemzetének legszebb meséit közli magyarul, akár népmesék, akár egyes írók képzeletének szüleményei. A legújabb február 4-iki számában egy bájos kis középkori francia mesét közöl a kis Magelóna méheiről. A lap többi közleményei közt találjuk Benedek Elek verseit, *Abonyi* Árpád elbeszélését, *Dörmögő* Dömötör utazását Budapest körül Sebők Zsigmondtól, *Faragó* bácsi moziójának pompás, mulatságos képeit és ötletes verseit, érdekes kis cikket a madárhangokról, *Zsiga* bácsi mókáját a zsirájról, *Rákosi* Viktor regényének, az *Oglán* bég kincsének folytatását. A rejtvények, szerkesztői üzenetek teszik teljessé e szám gazdag tartalmát. A „Jó Pajtás” előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fill. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala, Franklin-Társulat, Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

SCHÖN ADOLF

könyv- és zeneműkereskedésében az összes irodalmi és zenemű ujdonságok kaphatók.

Köszönetnyilvánítás.

Személyesen külön-külön nem köszönhetjük mindazoknak, kik nagybátyám, illetve apósom *Schlechta* János temetésénél személyes megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak, fogadják ez uton leghálásabb szívből eredő köszönetünket.

Schlechta Gusztáv, **Langmáhr** János,
cs. és kir. százasos. m. kir. pü.-éri felügyelő.

HIRDETÉSEK.

732/1912.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye zombori járásához tartozó s mintegy 3100 léleknyi nagyrészt magyar, kevés német ajku lakossággal bíró Bácsgyulafalva nagyközségben megüresedett községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom az állást elnyerni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. §-a, illetőleg 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelt és eddigi működésüket igazoló hatósági bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi március hó 25-éig** nyújtsák be.

Az állás jövedelmezése:

1. Évi törzsfizetés 1600 korona.
  2. Szabad lakás.
  3. Kézi gyógytár tartás, melyért a megválasztandó orvos folyamodni tartozik.
  4. A szabályrendeletileg megállapított husvágatási szemledíjak.
  5. A törvényhatóság által megállapított látogatási és műteti díjak.
  6. Az egészségügyi teendők és járvány alkalmával ingyen fuvar.
  7. Halottkémiai díjak megváltása fejében havi előleges részletekben évi 800 korona.
- Megjegyzem, hogy teljesen szegényeket az orvos ingyen tartozik kezelni.

Zombor, 1912. február hó 9.

Tárczay Dezső,

főszolgabíró.

Közjegyzői segéd,

ki a helyben használatos három nyelvet beszél s telekkönyvi ügyekben jártas, azonnal alkalmazást nyer Zomborban. 3-1

Kiadó ház.

3-2

A Schweidel József és Apolló-utca keresztezésénél levő sarokház a hozzávaló mellékhelyiségekkel **azonnal kiadó.** Bővebbet a házban.

683/1912.

Pályázati hirdetmény.

Küllöd községénél üresedésbe jött községi irnoki állásra pályázat hirdettetik.

Ezen állással egybekötött javadalmasítás: évi 1200 korona. Pályázati határidő: **folyó évi március hó 5-ik napja.**

Zombor, 1912. február 9.

Tárczay Dezső,

főszolgabíró.

Haszonbérbeadás

A bácsborsódi határban az ólegényi pusztai részen fekvő *Latinovics* Laura urnő tulajdonát képező mintegy **322** — 1000 □ öles — **hold földbirtok folyó hó 18-án délelőtt Katymáron** a község házában önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek ki fog adatni.

Szerződési feltételek a katymári és regőcei község házában megtudhatók. 4-3

A 20-ik század legtokéletesebb varrógépe

AZ EREDETI

Pfaff „41” és „52” varrógép,

amely kemény, kovácsolt acélszerkezetű, könnyű és teljesen zajtalan járása.

Az összes Pfaff-állvány golyós csapágyakkal ellátva.

Az eredeti **Pfaff varrógépek** kiváló jóságát igazolja az is, hogy eladásukhoz nem kell egész ügynöksereget mozgósítani, mint más varrógépek eladásához.

A t. vevőközönséget kérem, szíveskedjenek raktáromat személyesen felkeresni és a gépek kiállításáról, valamint minőségéről meggyőződni, mert ügynököket nem alkalmazok.

20-18

EGYEDÜLI RAKTÁR: **TURY JÁNOS ZOMBOR,** GALAMB-UTCA 10. SZ.

Mindenféle varrógépjavítás szavatosság mellett eszközöltetik.

Tűzifa eladás.

Kiss József bácskerteszi lakosnál a következő tűzifa kapható:

Tölgy hasábfa öle . . .	30 kor.
Szil hasábfa öle . . .	30 "
Tölgy gömbfa öle . . .	25 "
Szilfa	25 "
Puha fűzfa gömbfa . . .	13 "

Ugyanott 173 hektó bor eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

KISS JÓZSEF
Bácskerteszen.

3-1

Alkalmazást nyer.

Katymár község (Bácsmegeye) jegyzőségénél a jegyzői teendőkből, de különösen **az adóügyi és kataszteri munkálatokban** teljesen jártas egyén 4 korona napidíj mellett azonnali belépéssel **alkalmazást nyer.** Okleveles és német nyelvet bíró egyén előnyben részesül, és beválás esetén az üresedésben levő másodsegédjegyzői állásra reflektálhat. Ajánlatok okmányolandók.

Antunits József,
jegyző.

2-2

Kiadó lakás.

A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület székházában — Rákóczy-ut — a II-ik 4 szobás vízvezetékekkel és villanyos lámpákkal felszerelt **emeleti lakás** kiköltözés folytán **május 1-ére kiadó.** — Bővebbet az egyesületben.

4-1

612/kig. 1912. sz.

Pályázati hirdetmény.

Dunagárdony községében lemondás folytán üresedésbe jött községi szülésznői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi március hó 4-én délelőtt 11 óráig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Az állás évi javadalmazása 400 korona készpénz.

Titel, 1912. február 7.

Szemző János,
főszolgabíró.

2-1

Hirdetmény.

A „Bácsmegeyei Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság”

1912. február hó 7-én tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy a Társaság jelenleg 1 millió korona alaptőkéjét 500.000 koronával és pedig 2500 darab egyenként 200 korona névértékű, bemutatóra szóló újabb részvény kibocsátása által 1,500.000 koronára felemeli.

Az új kibocsátású részvények az 1912-ik üzletév fél osztalékában részesednek, mihez képest az 1912-iki fél üzletévre vonatkozó osztalék-szelvényvel kezdődő szelvényivel lesznek ellátva.

Ezen új kibocsátású 2500 darab részvényre nézve a jelenlegi részvénybirtokosok részére elővételi jog biztosítatik a következő módzatok mellett:

1. Minden két darab korábbi kibocsátású részvényre átvehető egy darab új kibocsátású részvény.

2. Az elővételi jog folyó évi március hó 15-ig

Zomborban: a Társaság pénztáránál és

Budapesten: a Magyar Agrár és Járulékbank r. t.

című intézetnél gyakorolható a korábbi kibocsátású részvényköpenyek bemutatása mellett.

3. Egy darab új kibocsátású részvény átvételi ára 245.— koronában állapított meg.

A befizetések a következő részletekben eszközlendők:

a) az elővételi jog gyakorlása alkalmával,

azaz 1912. március hó 15-ig bezárólag	45.— K.
b) 1912. április hó 1-ig	50.— K.
c) 1912. július hó 1-ig	100.— K.
d) 1912. október hó 1-ig	50.— K.

Megjegyezzük, hogy a három részlet egyszerre is befizethető.

4. A teljesített fizetések befizetési jegy kiszolgáltatása által igazoltnak, mely jegyek, ha az illető részvényes az összes befizetéseket az előírt időben teljesítette, 1912. október 1-től végleges részvényekre cseréltetnek ki.

Felhivatnak tehát azon t. részvényesek, akik a fenti ár és módzatok szerint elővételi jogukat gyakorolni kívánják, hogy korábbi kibocsátású részvényeiket folyó évi március 15-ik napjáig bezárólag az új kibocsátású részvényekért fentiek szerint járó összeg egyidejű befizetésével nyujtsák be, minthogy a fenti időponton túl minden elővételi joguk megszűnik.

A megállapított befizetési határidők elmulasztása esetén az igazgatóság a már teljesített befizetést a tartalékalap javára elveszítettnek nyilváníthatja és a részvényt újra eladhatja.

Zombor, 1912. február hó 8-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságától.

8995. szám.
kbiz. 1911.

Hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága ezennel közhírré teszi, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi május hó 17-én 32035—I. A. 1911. sz. alatt kelt rendeletével a **gombos—vajszkai ármen-tesítő és belvizlevezető társulat által** előterjesztett kérelem folytán az említett társulat által Bácsordas község határában árvédelmi célokra igénybe vett s a két példányban bemutatott kisajátítási tervben és összeírásban tüzetesen körülírt területekre nézve a törvényes kisajátítási eljárást az 1881. XLI. t. c. 32. §. értelmében elrendelte és felhívta a vármegye közigazgatási bizottságát, hogy a kisajátítási eljárásnak az idézett t. c. 33—40. §§. értelmében tartsa meg.

A kisajátítandó területek Menráth Jánosné szül. Kobetits Anna, Kobetits József, Folk Mátyásné szül. Kobetits Mária, Pécs Lászlóné szül. Kobetits Katalin, Resch Józsefné szül. Kobetits Rozina, Kobetits János, Schmiederer Mátyásné szül. Kobetits Teréz, kisk. Kobetits Károly, Kattl Péter, Kattl Terecz férj. Gillmann Mártonné, Braunstein János (nős Hajer Mariával), Butsch Jakab, Butsch János, Weimann Sándorné szül. Butsch Anna, Zwing Boldizsárné sz. Butsch Appolónia, Gutther Józsefné szül. Butsch Katalin, Konrád Jánosné szül. Wagner Verona, kiskoru Baumann Katalin, Weber Mihály (nős Müller Katalinnal), Zäpf József (nős Szikinger Magdolnával), Zäpf Józsefné Szikinger Magdolna, özv. Konrád Györgyné szül. Szikinger Teréz, Ganss Péterné szül. Hungasch Anna, Auer Konrád (nős Baumann Magdolnával), Keller Ádámné szül. Konrád Terecz, Konrád Jakab (nős Jäger Erzsébettel), Konrád Fidé (nős Jäger Teréziával), Schösser János, Hack Józsefné szül. Schuber Magdolna, kisk. Auer Terecz és Magdolna, Baumgartner Györgyné szül. Töringer Anna, Hauser Ferenc (nős Ossti Juliával), Ritter Simon (nős Konrád Magdolnával), Kuntner József (nős Konrád Reginával), Kuntner János (nős Nettinger Juliával), Matheiss Józsefné szül. Fath Terecz, Rumbach Mihály, dr. Hofbauer Mihály, Willmann Matyás, Hungasch Genovéva, kiskoru Szigfried Anna, kisk. Szigfried Mihály, Sebestyén és György, Konrád Józsefné szül. Konrád Margit, Butsch Istvánné szül. Birli Erzsébet, Grünbaum Péterné szül. Birli Magdolna, Rechner Jakab és neje szül. Bertrán Katalin, Milli Tamás (nős Brandt Katalinnal), Eitele József (nős Butsch Magdolnával), Hutherer József (nős Baumann Annával), Birli Ádám (nős Francz Erzsébettel), Weimann Ádámné szül. Francz Teréz, Rechner Józsefné szül. Francz Katalin, Schneidemann Mártonné szül. Francz Éva, Auer Antal (nős Dubacsék Juliával), Lang József (nős Stein Terézszel), kisk. Baumann Katalin, Eitele Gergelyné szül. Auer Anna, Auer Ferenc (nős Zäpf Teréziával), Halter Jánosné szül. Auer Magdolna és Auer Antal (nős Butsch Katalinnal) bacsordasi lakosok tulajdonát képező és a kisajátítási összeírásban megjelölt bacsordasi határban fekvő földterületek.

A kisajátítási eljárás foganatosítására az 1881. XLI. t. c. rendelkezései értelmében kiküldött bizottság a helyszíni tárgyalást Bácsordas község házában tanácsstermben **1912. évi március hó 9. napján délelőtt 9 órakor** fogja megkezdeni.

Miről a kisajátítást szenvedő érdekelték oly figyelemzetéssel értesítettnek, hogy a vonatkozó kisajátítási terv és egyéni összeírás Bácsordas község házában a hivatalos órák alatt 1912. évi február hó 23-tól 1912. évi március hó 8. napjáig bezárólag terjedő 15 napon át közszemlére kitétetik és hogy a tárgyalásnál jogukban áll a tulajdonosoknak a kisajátítási terv ellen és minden telekkönyvi érdekeltnek a felajánlott ár ellen felszólalni és kifogásaikat jegyzőkönyvbe vétetni.

A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincsen.

A kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Kelt Zomborban, Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságának 1912. évi január hó 13. napján tartott üléséből.

VOJNITS ISTVÁN,

3—2 főispán,
mint a közigazgatási bizottság' elnöke.

LAPUNK
KIADÓHIVATALÁBAN
EGY JÓ HÁZBÓL VALÓ FIU
TANONCZUL
FIZETÉSSSEL FELVÉTETIK

MEGHIVÓ

a csonoplya-kerényi földmivelők takarékpénztára részvénytársaság

1912. március hó 3-án (vasárnap) délután 3 órakor

Csonoplyán a részvénytársaság saját helyiségében megtartandó

I. (csonka) évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető és 3 hitelesítő választása.
2. Az igazgatóság jelentése a lefolyt csonka üzletéről, a zárszámadások betérjesztése és a mérleg megállapítása.
3. Az igazgatóság javaslata a tiszta nyereség hováförditása tárgyában.
4. A felügyelő-bizottság jelentése az évi mérlegről és számadásokról, ugy a nyereség hováförditására vonatkozó javaslatról.
5. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény felett való határozathozatal.
6. 5 felügyelőbizottsági tag megválasztása 3 évre.
7. Az alapszabályok 4. §-ának kiegészítése.
8. Indítványok.

Az igazgatóság.

Vagyon. Mérleg-számla 1911. december 31-én. Teher.

Készpénz:				
a pénztárban	8399.85			
folyószámlán banknál 84630.—		93029.85		
Részvényesek		4300.—		
Váltók		80899.—		
Jelzálogkölesönök		13000.—		
Felszerelések		1545.08		
		192773.93		
Részvénytőke			60000	
Betétek:				
könyvecskére		129275.03		
folyószámlán		2014.25		131289.28
Előre felvett kamatok:				
váltókamatok		1069.34		
jelz. köles. kamatok		262.18		1331.52
Egyenleg mint tiszta nyereség				153.13
				192773.93

Kiadások. Veszteség- és nyereség-számla 1911. december 31-én. Bevételek.

Költségek:				
tiszti fizetések	600.—			
üzleti költségek	247.04	847.04		
Kamatok: betétkamatok		739.73		
Betétkamatadó		73.97		
Egyenleg mint tiszta nyereség		153.13		
		1813.87		
Kamatok: váltók kamatai			974.51	
folyószámla kamatok			662.48	
jelz. köles. kamatok			176.88	
			1813.87	

Csonoplya, 1912. február hó 2-án.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Burnáty István s. k. Spreitzer Frigyes s. k. Herbert János s. k. Kopping Ferenc s. k. Dr. Deák Béla s. k. Holländer Lázár s. k. Kopping Jakab s. k. Dóbi János s. k. Piller Ferenc s. k. Dr. Spitzer István s. k. Szabó Lajos s. k.

Megvizsgáltuk és rendben levőnek találtuk. — Csonoplya, 1912. február hó 2-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Schieber István s. k. Patacsics Dániel s. k. Hermec Ferenc s. k. Rausch Mátyás s. k. Székely Sándor s. k.

Ráckevei Eötvös Lajos

KERTÉSZETE
TARCAL (Zemplén m.)

Elvállalja gyümölcskertek, házikertek, diszkertek tervezését és beültetését, az első évben meg nem eredt fákat **ingyen pótolja**. A legolcsóbb árak mellett szállít mindenféle gyümölcs- és diszfákat, **disznóvénnyeket, szőlővesszőt, kerti magvakat, kerti eszközöket**. — Ha valamire szüksége van, saját érdekében feltétlenül kérjen **árajánlatot** fenti cégtől.*

I N G Y E N

kap egy pompás hangverseny-beszélő-gépet, ha 10 lemezt vásárol 20 forintért, de csak *—20

WAGNER a „Hangszerkirály”-nál

Budapest, József-körút 15. szám.

Okvetlen kérjen lemezjegyzéket. Javitó műhely. — Előnyös lemezese!

Rumot és liköröket

ha pompás minőségben és olcsón **otthon** akar készíteni, kérjen ingyen utasítást és árjegyzéket kivonatainkról. Finom **teát** is küldünk bárhová. Cím:

SIRIUS LABORATORIUM
Balassagyarmat. *—13

Kincset ér

Tordy-féle Hollandi 3 király tea

mivel nemesek **hashajtó**, hanem egyuttal **érvagy-javitó, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmakaesabb gyomorhajon is segít.**
Csommgja (kb. 10—12-szeri használatra) gyógytárakban **50 fillér.**
Készítő: **Tordy Gy.** okl. gyógyszerész Budapest, Üllői-ut 89. *—4

Szabász a háznál — kincs a háznál!

HÖLGYEK ÖRÖME!

„REFORM” szabadalmazott szabásveim megjelentek. Allanak 4 készletből, 4 színben nyomva, **70 cm. széles, 100 cm. hosszú**, minden nagyságban. Bárki tanulás nélkül önállóan szabhat. **Nélkülözhetetlen minden háznál**, úgy szabók, mint szabónőknél, valamint iskolákban, internátusokban oktatásra. **Ára utasítással, 1 kopirozó rádli, 2 acélkrétával összesen 6 kor.** 6 készletnél 10%, 12 készletnél 15% engedmény. **Szabástanítási módszerem Budapest, Drezda, Prága, Berlinben kitüntetve.**

Szabásmintákat 80 fillér bélyeg ellenében vidékre portmentesen küld

Mehr Sámuel szabászati intézete
BUDAPEST, VII., Nagydíófa-utca 29/v.
Viszontelárusítók mindenhol kerestetnek!

Zombor város üzleti tájékoztatója.

Bácsmegeye első cipőraktára **Holländer József** Kossuth Lajos-utca 2. Alapított 1873. évben. Ajánlja óriási raktárát legjobb minőségű férfi-, női- és gyermekcipőkben és papucskban. Hazai, kobrai és külföldi gyártmányokban.

Szalámi! Tisztán sertésbushból készült szalámi különként 2 korona 20 fillérért, valamint csemege-szalonna különként 2 koronájával kapható **Bogdán István** hentesüzletében Zombor, Zrínyi-utca 9.

Schlieszer Testvérek divatruháza Zombor. Minden idényre legnagyobb választékban kapható divatkelme, divatselyem, fekete szövetek, angol és francia batistok, szőnyegek. Versenyez legelőkelőbb fővárosi cégekkel választék és árakban.

Varga Kálmán butorműasztalos Zombor, Kules-utca 7. sz. Készít legmodernebb kivitelben családi és uri szobaberendezéseket minta szerint pontos kivitelben; menyasszonyi butorok versenyképes árban úgy bel-, mint külföldi gyárakkal szemben.

Házi iparilag előállított FEHÉRNEMŰEK a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. — Délmagyarország legszebb áruháza Zomborban a „Menyasszonyhoz.” — Nagy raktár **divatkelmekben és vászonneműekben.** — Cég-tulajdonos: **Spitzer Sándor.** Kossuth Lajos-utca. 50—50

Ehrlich Nándor fia épület- és diszműbádogos vízvezeték, fürdő és closet-berendezési vállalat. Állandó nagy raktár konyhaberendezési cikkekben. Rákóczi-ut 6. sz. Zombor.

Raics József polgári és katonai férfiszabó Zombor, Széchenyi-körút. Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Dobozkészítés. Gromilovits András könyvkötészet (Zombor, Zrínyi-utca 1. sz.) dobozkészítésre berendezte és e szakmába vágó mindennemű dobozkészítést elvállal. Kataszteri birtokiv rendező dobozok állandóan raktáron. Könyvkötői munkák a legrövidebb idő alatt jutányos árak mellett készíttetnek.

Czeisel József gépműhelye Zombor. — Elvállal artézi kutak furását, vízvezetékek és fürdőberendezéseket, bármily vasszerkezetek és lakatos munkákat, gazdasági cikkek készítését. Az ipar legújabb vívmánya. Autogén hegesztési telep.

Sztanisits Milán üveg, porcellán, lámpa, ivókészlet, tükör- és képeretraktára Zombor, Szent-György-tér, a városházával szemben. Új épületek beüvegezése, valamint e szakmába vágó összes munkák elvállaltatnak.

Schön Adolf könyv-, zenemű-, papirkereskedés és könyvkötészet Zombor, Kossuth Lajos-utca. Alapítva 1852-ben.

Ugry István kályhás és agyagarugyáros Bezdáni-ut 39. sz. Mintaraktár Erzsébet-tér 4. (Szemes-ház.) Ajánlja saját gyártmányú I-a Chamotte kályháit, tűzhelyeit stb. áruit. Javitások, átrakások jótállás mellett pontosan eszközöltetnek.

Biebert János férfiszabó Zombor, Tökölly-ut 12. A legelegánsabb ruhák a legrövidebb idő alatt elkészíttetnek. Szolid árak!

Hóger Márton butor-asztalos Zombor, Széchenyi-körút. Elvállal háló- és ebédlőszobák berendezését, valamint e szakmába vágó összes munkák elkészítését.

Sirkövek, továbbá mindennemű kőfaragt és márványmunkák szakszerű készítésé vállal **ifj. Stempel Samu** kőfaragó Zombor, Rákóczi-ut 41. sz. — Nagy raktár kész síremlékek és butor-márványlapokban. Márványfűrészelés és csiszolás.

Zombori Iparosok Árucsernoka. Bácska legnagyobb butorraktára. — Elsőrendű kárpitosműhely. — Eladások részletfizetésre is.

Kisebb kőművesmunkákat, ugymint: átalakításokat, javításokat, fürdőkádakat, fayance- és keramit burkolatokat, rabie és betonmunkákat legszolidabb árak mellett vállal **Szávits János** kőművesmester Zombor, Orgona-utca 38.

Schneider János nyerges és kárpitos Zombor, Zöldfa-utca 8. — Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. — **Billiárdok** áthuzása jutányos árak mellett eszközöltetnek.

Nagy butoreladás! Olcsó! Jó! Tartós! **Ozv. Adler Adolfné** butorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye Zomborban, Kossuth Lajos-utca. Főraktár: Sándor Béla-utca 9. — Nagy választék háló-, ebédlő-, nappali és uriszoba berendezésekben. Részletfizetésre is.

Berger R. szénkereskedő Zombor, Rókus-utca 21. — Belföldi és porosz köszén, továbbá koks és vágott fa kicsinyben blom-birozott zsákokban jutányos árban házhoz szállítva. Koks és szén waggonként nálam megrendelhető.

Nagy raktár elsőrendű zongorák és pianókban **Raab Károly** hangszerkészítőnél, Zombor, Zrínyi- és Orgona-utcában. — Legolcsóbb zongora-kölcsön intézet. — Javitások és hangolások elfogadtatnak.

Igazság. Pataj Sándor republikánus lapja Zombor. Egész évre 2 korona.

Butor-, üveg-, porcellán-, lámpa- és képeret raktár: Scherer M. Zombor, Kossuth Lajos-utca. Kárpitozott butorjavítás, képeretelés és üvegezés. E szakmába vágó bármennemű munkák vidéken is elvállaltatnak.

Virágkoszorúk és csokrok, virágkosarak stb. a legmodernebbül és legolcsóbban készít **Goeser Antal** Rákóczi-ut 42. szám. — Telefonszám 129. — Diszoklevéllel kitüntetve.

Bittermann N. és Fia

könyvnyomdája
:: ZOMBOR, ::
a vármegye palotájában

Csinos és izléses nyomtatványok a legrövidebb idő alatt készülnek.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.